

Panevėžio sodininkai pasipiktinę: paslaugos negavo, bet mokėti reikia

Inga Kontrimavičiūtė, „Sekundė“
2018 m. gruodžio 15 d. 17:47

Artėjant metų šventėms, sklypų Panevėžio rajono sodininkų bendrijose savininkai loštelėjo iš netikėtumo. Nors per gyvenimą soduose nėra matę šiukšliavežių, sodininkai sulaukė sąskaitų už atliekų vežimą ne tik už šiuos, bet ir praėjusius metus. Iš savo sodų į miestą maišelius su šiukšlėmis vežiojantys sodininkai atliekų tvarkytojams turės sumokėti tarsi iš jų tos atliekos jau daugiau nei metus būtų buvusios tvarkingai renkamos.

Sodai // M. Garucko nuotr.

Atliekų tvarkytojai tvirtina, jog ne dėl jų kaltės sodininkams teks sumokėti už negautą paslaugą. Esą patys kalti, kad soduose nerado vietos konteineriams.

Pajūrio seniūnijos Šeškų kaime sodą turinti Rima apstulbo pašto dėžutėje aptikusi Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centro išrašytą 9 Eur sąskaitą: 7,20 Eur už šiuos metus ir dar 1,80 Eur skolą už praėjusiuosius. Pradžioje ji įtarė sąskaitos už atliekų vežimą iš sodo sulaukusi per klaidą, vėliau pasijuto tarsi būtų atvirai apiplėšiama.

„Sode negyvename. Mes ten tik vasarą leidžiame, o žiemą tenuvažiuojame pažiūrėti, ar nieko nenutikę. Sodininkų bendrijoje nėra nė vieno konteinerio. Net abejoju, ar skelbimų lentoje yra buvusi informacija apie rinkliavą už atliekų išvežimą. Neturime nė jokių sutarčių su vežėjais. Kas nuolatos soduose gyvena, turi konteinerius ir sudarę sutartis su vežėjais, bet tokių mažai. O dauguma – tikrieji sodininkai ir jie šiukšles išsiveža“, – stebėjosi Rima.

Apmokestino du kartus

Panevėžyje bute gyvenanti, sodą tik šiltuoju sezonu telankanti Rima svarsto, kad ir labai norėdama neturėtų iš ko prikaupti šiukšlių. Sode susikaupusias žaliąsias atliekas ji, kaip ir visi sodininkai, krauna į komposto dėžę, o vieną kitą šiukšlę išveža į konteinerį mieste.

„Gyvename bute, mieste mokame mokesčius ir dėl to neprieštaraujam. Bet kodėl reikia apmokestinti du kartus? O jei turi žmogus butą, sodą ir dar namą – jau gaus tris sąskaitas? Koks skirtumas, ar pietus bute suvalgysi, ar atsivežęs į sodą. Vienu metu juk neįmanoma šiukšlinti keliose vietose“, – atliekų mokesčio surinkimo tvarka Rimą ir stebino, ir piktino.

O jau visiškai jai nesuprantama sąskaitoje įrašyta 1,80 euro skola. Tvarkingai mokesčius mokanti panevėžietė nė įsivaizduoti negali, už ką ir kada tapo skolininke.

„Tą paprastą, eilinį žmogų prisimena tada, kada reikia mokėti mokesčius arba balsuoti. Tada jis tampa svarbus“, – išvadą padarė Rima.

Šturmuos Savivaldybę

Karsakiškio seniūnijos sodininkų bendrijoje „Startai“ sodininkaujanti Irena irgi kraipo galvą svarstydamą, mokėti tuos prašomus 9 eurus už nesuteiktą paslaugą ar dar palaukti.

„Nuostaba didžiulė gauti tokią sąskaitą“, – sureagavo Irena.

Ji irgi tvirtina neturinti už ką mokėti – žaliąsias atliekas kompostuoja, o iš miesto į sodą atsivežto butelio vandens tarą parsiveža.

„Rinkliava apskaičiuota vadovaujantis Registrų centro duomenimis – įlindo į Registrų centrą, pamatė, ką žmonės turi, ir dabar mokėti?“ – logikos pasigedo Irena.

Mokestis, diskriminuojantis sąžininguosius – taip rinkliavą už atliekų tvarkymą įvertino sodininkų bendrijos „Žilvitis“ valdybos narys.

Šioje bendrijoje iš 324 sodų savininkų tik 15-iolika yra nuolatos gyvenantieji. Jie už atliekas moka atskirai. Kiti, pasak „Žilvičio“ pirmininko Henriko Čepaičio, gyvena Panevėžyje.

„Tie, kas sąžiningi, rūpestingi ir susitvarkę sodo sklypo nuosavybės dokumentus, gavo sąskaitas, o kas savo turto nėra įregistravęs Registrų centre, pavyzdžiui, sodo

namelio statybų nebaigę jau gal dvidešimt metų, dabar ir nemoka“, – absurdišką situaciją mato pirmininkas.

H. Čepaitis bei dar keturių Panevėžio rajone esančių sodininkų bendrijų – „Beržo“, „Pavasario“, „Girelės“ ir Kaubariškio – atstovai rengiasi dėl sodininkams pritaikyto mokesčio už atliekas eiti aiškintis į rajono Savivaldybę ir pas Seimo narius.

Šokiravo suskaičiuotas turtas

Panevėžiečio Petro Mureikos šeima sulaukė dviejų sąskaitų už Piniavoje šalia vienas kito esančius du sodų sklypus. Viena sąskaita žmonai, kita – uošvei.

P. Mureiką apstulbino įrašas, jog dvinarė rinkliava apskaičiuota vadovaujantis Registrų centro nekilnojamojo turto ir gyventojų registro duomenimis.

„Kodėl jie kapstosi po mūsų duomenis Registrų centre? Kokių teisiniu pagrindu tą daro, kas jiems tą leido?“ – asmens duomenų apsaugos pažeidimą įžvelgia P. Mureika.

Sąskaitas nurodyta apmokėti iki šių metų pabaigos. Panevėžietis kol kas pataria žmonai ir uošvei to nedaryti. Petras svarsto, jog švelniausiu atveju būtų galima sutikti sumokėti pastoviąją rinkliavos dalį – 3,89 Eur. Bet jis nemano privalantis pakloti dar 3,31 Eur už kintamąją dalį. Mat šioji turi būti skaičiuojama už suteiktą paslaugą – iš sodininkų bendrijos išvežtas šiukšles. P. Mureika tikina, jog to niekada nėra buvę.

„Apskaičiuota mokėti už visus kalendorinius metus, nors mes sode pasirodome geriausiu atveju nuo kovo vidurio iki spalio pabaigos. Žaliąsias atliekas kompostuojame, kai kurie sodininkai patys jas išveža į priėmimo aikštes. Kitas šiukšles išsivežame į miestą ir metame į konteinerį, už ką mieste ir sumokame.

Sode nėra jokių konteinerių. Nei su bendrija, nei su kiekvienu fiziniu asmeniu vežėjai neturi sudarytų sutarčių. Už ką mokėti, jei to darbo per metus nė karto neatliko?“ – mokėti už orą nenusiteikęs P. Mureika.

Kalti sodininkai

Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centro (PRATC) sąskaitų šią savaitę sulaukė 4 962 sodų Panevėžio rajone ir 625 garažų savininkai.

PRATC direktoriaus Gintauto Ulio teigimu, vienai sodo valdai atliekų išvežimas kainuoja 7,20 Eur per metus. Į sąskaitas įrašytoji 1,80 Eur skola yra mokestis už dar 2017 metų paskutinį ketvirtį.

„Dvinarė rinkliava įvesta 2017 spalio 1-ąją. Suma už paskutinį tų metų ketvirtį buvo per maža ir įmonei nebuvo racionalu siųsti gyventojams sąskaitas, todėl ją įrašėme dabar“, – aiškino G. Ulys.

Anot jo, sąskaitos sodininkams ir garažų Panevėžio rajone savininkams išsiųstos remiantis rajono Tarybos sprendimu įvesti dvinarę rinkliavą už atliekų tvarkymą. O tai reiškia, kad atliekų tvarkytojas su paslaugos gavėjais neturi pasirašyti sutarčių.

Tačiau direktorius sutinka, kad sodininkų nepasitenkinimas, jog verčiami mokėti už negautą paslaugą, iš dalies teisingas.

„Didžiausia bėda, kad sodininkai negavo paslaugos, o sulaukė sąskaitų. Bet soduose ir šiandien konteinerių nėra ne todėl, kad vežėjas jų nenorėjo pastatyti ar kad negalėtų išvežti. Per pirmininkus informavome bendrijas, kad surastų konteineriams vietas, susiderintų jas su vežėju, o jis atveš, pastatys ir aptarnaus. Bet daugelis tų vietų taip ir nesusirado. O mes neturime teisės sąskaitų nesiųsti“, – sodininkams priekaištuoja G. Ulys.

Šiukšlių kalnai išaugo

Nors dėl maždaug metus galiojančios dvinarės rinkliavos už atliekų tvarkymą netyla nepasitenkinimas – ir verslas, ir gyventojai piktinasi mokantys už paslaugą, kurios negauna, ir šiukšles, kurių nesukaupia, G. Ulys teigia jau dabar matantis, kad tokia sistema buvo veiksminga.

Anot jo, Panevėžio rajone surenkamų atliekų kiekis išaugo kone dvigubai. 2017-aisiais mišrių komunalinių atliekų rajone išvežta apie 3 800 tonų, o 2018 m. – daugiau nei 7 000 tonų.

Iš viso rajone buvo išdalyta apie 3 000 konteinerių.

„Iš šių skaičių matyti, kad maždaug 40 proc. dabartinių mūsų klientų nesinaudojo atliekų vežėjo paslaugomis, o kur veždavo šiukšles – kitas klausimas“, – sako PRATC direktorius.

Sukūrė bendrą sistemą

Rinkliavą už atliekų tvarkymą patvirtinusios rajono Savivaldybės Architektūros skyriaus specialistės Sigitos Biveinienės teigimu, dvinarę kainą už komunalinių atliekų tvarkymą susigalvojo ne vietos specialistai. Savivaldybes tą padaryti įpareigojo Vyriausybės patvirtinti teisės aktai. O jose numatyta, kad mokestis skaičiuojamas pagal nekilnojamojo turto rūšis.

S. Biveinienės nuomone, tokia tvarka – ir logiška, ir teisinga.

„Šiukšlės atsiranda iš buities. Ji be žmogaus neegzistuoja. Turintis penkias trobas triskart daugiau atliekų prikaupia nei gyvenantis pusėje namelio. Ne vienas sodininkas, kai pradedi ramiai diskutuoti, pripažįsta, kad į sodą atsiveža, ko nebenori namuose naudoti. O kai sode daiktas pavargsta, išveža į nemokamai

atliekas priimančią stambiagabaričių atliekų aikštelę. O jos priklauso PRATC. Todėl egzistuoja bendra sistema, sukurta, kad būtų patogi kiekvienam gyventojui“, – aiškino S. Biveinienė.

Vis dėlto ažiotažą keliantys gyventojai veikiausiai pasieks, kad rinkliavos skaičiavimo tvarka būtų peržiūrėta. S. Biveinienė pripažįsta šiuos metus buvus ganėtinai sunkius.

„Apibendrinę metus matysime, ką reikėtų taisyti, tobulinti, keisti. Gal atsiras iš PRATC pasiūlymų, vežėjas matys trūkumų. Nesame genijai ir tobulų dokumentų nepavyksta iš karto parengti“, – teigė specialistė.

Visgi, jos nuomone, nors ir labai prieštaringai rinkliava įvertinta, ji davė naudos.